

Kényszerűen gyors egyensúlyjavítás

A GKI Gazdaságkutató Zrt.-nek az Erste Bank együttműködésével készült előrejelzése szerint a radikálisan megváltozott világgazdasági körülmények között a magyar gazdaság is teljesen új pályára kerül. A recesszió biztos, a recessziós időszak vége bizonytalan, a gazdaság belső és külső egyensúlya viszont kényszerűen, de gyorsan javul.

A Magyarországon 2006 ősze óta folytatott egyensúlyjavító gazdaságpolitika 2008 első felében enyhült, a pénzügyi világválság és a forint elleni spekuláció nyomán azonban az államháztartási és a külső pénzügyi hiány gyorsított csökkentése vált szükségessé. Az idén várhatóan a GDP kb. 3,3%-át kitevő deficit ugyan még mindig magas, azonban – az engedélyezett nyugdíjpénztári kiigazítást figyelembe véve – már 3% alatti, vagyis a maastrichti kritériumnak megfelelő hiányt jelent. Ezzel 2009 tavaszán megszűnhet a túlzottdeficit-eljárás Magyarország ellen, sőt a 2009. évi költségvetési törvény teljesülése esetén jövőre már korrekció nélkül is bőven 3% alá tudjuk szorítani az euró bevezetése és a nemzetközi pénzügyi bizalom szempontjából különösen fontos államháztartási hiányt.

Eközben a folyó fizetési mérleg hiányának csökkentése is elengedhetlenné vált, mivel a jelenlegi pénzügyi helyzetben nagyon megnehezült és megdrágult a külföldi forrásokhoz való hozzáférés. A gyakorlatban maga a forráshiány az, ami kikényszeríti a külső deficit mérséklését. A beruházási és fogyasztói kereslet – részben gazdasági válság, részben a hitelforrások szűkülése és drágulása miatt – egyaránt szűkülni fog.

A gazdaság teljesítménye 2009-ben várhatóan 1-1,5%-kal visszaesik, mivel a külső kereslet alig nő, a belső pedig csökken. Az EU-források csak fékezni tudják a beruházási kereslet lanygulását, illetve a likviditási problémák terjedését.

A bruttó keresetek jövőre mintegy 2-3%-kal emelkednek – ezen belül a költségvetési szektorban lényegében stagnálnak. Az infláció ugyan jelentősen mérséklődik, de a reálkeresetek így is mintegy 1,5%-kal csökkennek (de ezen belül a versenyszektorban csak minimálisan). A foglalkoztatás a 2008 őszi helyzethez képest érezhetően visszaesik. A fogyasztók megtakarítási hajlandósága emelkedik. Ez részben a kényszer – a hitelek nehéz hozzáférhetősége és költségesebbé válása –, részben az érdekeltség – a betéti kamatok és hozamok magasak, a hitelfelvételhez szükséges önrész nagysága emelkedik, s ennek összegyűjtéséhez időre van szükség – következménye lesz.

Az infláció – főleg a világpiaci energia- és mezőgazdasági áruk esése, illetve a magas bázis miatt – a következő hónapokban és 2009 elején is gyorsan esik. 2008-ban éves átlagban 6,2%-os (az év végén 4,5% körüli), 2009-ben 3,5%-os (az év végén 3,2% körüli) áremelkedés várható. A forint árfolyama a nemzetközi pénzügyi bizonytalanság miatt ingadozni fog, de jellemzően inkább erősödik. Az a tény, hogy az MNB november végi kamatcsökkentését a forint erősödése követte, arra utal, hogy a következő hónapokban folyamatos lehet a kisebb-nagyobb kamatvágások sorozata. Ugyanakkor, ha jövőre sor kerülne az ERM-2 rendszerbe való belépésre, az euró-bevezetés céldátumának – célszerűen 2012-nek, esetleg 2013-nak – a bejelentésére, ez növelheti a magyar gazdaság, s a forint iránti bizalmat. Ez gyorsabb kamatvágásokban illetve erősebb forintban nyilvánulhat meg.

A GKI Gazdaságkutató Zrt. prognózisa a magyar nemzetgazdaság 2008. évi folyamatairól

	2006.	2007.	2008. I-IX. hó	2008. (előrejelzés)	2009
1. A GDP volumenindexe (%)	104,1	101,1	101,5	101,2	98,7
2. Az ipari termelés indexe (összehasonlító áron, %)	110,1	108,1	101,9*	100,0	100,0
3. Nemzetgazdasági beruházások indexe (összehasonlító áron, %)	93,8	101,5	97,1	98,0	97,0
4. Az építési-szerelési tevékenység indexe (összehasonlító áron, %)	98,4	85,9	92,0	93,0	97,0
5. A kiskereskedelmi forgalom volumenindexe (%)	104,4	97,0	98,0	98,5	97,0
6. A kivitel változásának indexe (folyó áron, euróban, %)	116,6	115,7	110,7	108,0	103,0
7. A behozatal változásának indexe (folyó áron, euróban, %)	113,9	111,9	109,9	107,5	101,0
8. A külkereskedelmi mérleg egyenlege (milliárd euró)	-2,4	-0,1	-0,2	0,0	1,3
9. A folyó fizetési és tőkemérleg együttes egyenlege (milliárd euró)	-6,2	-5,4	-2,6**	-5,1	-3,0
10. Az euró átlagos árfolyama (forint)	264,3	251,3	250,3***	251	255
11. Az államháztartás hiánya (pénzforgalmi szemléletben, helyi önkormányzatok nélkül, milliárd forint)	2034	1291	731,0*	860	620
12. A bruttó átlagkereset indexe	108,1	108,2	108,0	107,8	102,5
13. Fogyasztói árindex	103,9	108,0	106,5*	106,2	103,5
14. Fogyasztói árindex az időszak végén (előző év azonos hónap = 100)	106,5	107,4	105,1*	104,6	103,2
15. Munkanélküliségi ráta az időszak végén (%)	7,5	7,7	7,7****	7,9	8,5

* 2008. I-X. hó

** 2008. I. félév

*** 2008. I-XI. hó

**** 2008. VIII-X. hó

A tényadatok forrása: KSH, MNB, PM